

двідає Ваші місця, то щоб Ви мали щоб яко робітничі права!

Хтож тому винуватий? Вас кличуть уже на боротьбу з ними! Тільки з місяця Ні, Товариші Роді, ліпшої долі. Маньсь світ поділяв скрізь вітер в очі до організації Товаришів, щоб добре жити та кружний Комітет. П. Баранюк.

Канаді. Монтреалі.

Мари висали над робітників та немов святкує інтернаціональну святкує, там не мають мірає кульку брати морд і варварства на дусі. Ще ніжки різних націй до походу. Не мисла галія в Монтердець великої ідеї рвоні прапори і широкі гуркіт будували, потім в кільканадцятих накривали 15 марсельези. Уто поспалились звуку різні, що здавалось над їх головами, опейского морду. Чає жних мовах: "Мі! Долів варварства! Проч в шовінізму! Не арештуйте! Не робітні!"

си везли ще і 30 таб.

Main St., Catherine de Mars, де з трибуни Від нашого відділу Торчак, Ан. Дмитрич Т. Соколик. Весіди-

ки вивязали ся знаменито про перший май, його значіне, європейський морд, і політика консерватів в Канаді.

По скінченню промови похід знову улаштував ся, як передтим, і рушив через Main назад до раньше згаданого галі.

Славянські нації були поміщені в одні галі, а інші розмістились в двох інших галіях. Ту знову говорили наші бесідники ті, що на площі. Мітінги тривали до 8-ої години вечером, а характер прибрали противоенного протесту в окликами: „Хай живе III-тій Інтернаціонал“. По промовах інтернаціональний пролетаріат Монтреалу, живлений духом боротьби, з надією на соціалну революцію, розійшовсь домів. Замітно було те, що Відд. У. С. Д. в Монтреалі був числом найбільший, як також і бесідників мав добрих; за що одержав грагуляці від товаришів інших націй.

П. Ковалишин.

Свято 1-го мая в Отаві.

Перший раз в історії Отави робітництво святкувало тут своє майнове свято. Урадував свято отавський відділ У. С. Д. П. Тов. Я. Чоповик короткою промовою розпочав урочистість, а по ному т. Н. Клоднічкий виголосив відчит на тему: „Значіне 1-го мая як міжнародної солідарности пролетаріату і домагана 8-м год. дня праці“. Відтак слідували деклямації і сьпів. Тов. Я. Чоповик віддеклямував „Революціонер“; мішаний хор відсьпівав „Марсельезу“; Л. Варильський, — „Сліпий жебрак“; хор, — „Годі терпіти!“ Я. Чоповик — „Кавказ“; хор, — „Не пора!“ і „Варшавянку“. По сему т. Н. Клоднічкий відчитав слідуочу революцію:

Резолюція.

„Ми робітники і робітничі вібрані на урочистости робітничого сьвята першого мая в Отаві солідаризуємо ся з пролетаріатом цілого сьвіта і протестуємо проти загальної різанини наших батьків, братів і товаришів, котрі вістали покликані до війни. Ми розуміємо, що віну викликає капіталісти в своїх імперіалістичних цілях та фабриканти зброї, щоб збавити мільярди на зброї та амуніції, а робітничу клясу цілковито зничити. Щоб наші остатні добути снаряди і з корінем, камінем та піском перемішати, щоб сьмімо по війні не могли навіть звайти нашого окришка землі тої, десьмо ся родили, а на котрій наші праїди, діди і ми кривою працювали. Домагаємось аби як найскорше перестали виробляти народи зброю і амуніцію, і щоб ся як найскорше війна скінчила. Кличимо робітництво цілої Європи показувати монархів і слодучити усі держави Європи в одну демократичну республіку — в „Сполучені Держави Європи“, щоб таким робом навкі закінчити війну і розвори в Європі.

Жадаємо від уряду і мійської ради поспішити з помочев безробітним, аби перестали вони ходити по улицах в голоді і холоді як облудлі вівці без притуловища.

Жадаємо 8-м годинного дня праці і державного забезпечення від, сиріт, каліків, старців і безробітних; — Знесеня праці малолітних понище 16 літ; знесеня нічної праці і збиткована над кобитами.

Кличемо до робітництва стати проти теперішного капіталістичного безладя, погалити його і накормити усіх голодних, напоїти усіх прагнучих і запровадити опільну працю і рівне жите, любов, солідарність і згоду на землі!“

Сьвято випало гарно і величаво, Галія була переповнена українським робітництвом по береги.

По вичерпаню програми усі в пісню на устах і в окриками: „Хай живе 1-й май!“ „Хай живе У. С. Д. П.“ розійшлись домів.

Секр. Л. Барильський.

Сьвято 1-го мая в Летсбридж.

Відділ У. С. Д. П. в Гарвілі з українським і англійським відділом в Летсбридж відсвяткували урочисто день 1-го мая. Всі три відділи зібрались коло майнерської галі і в 1-ій годині пополудни вирушили в юнійською музикою через місто на плац, що був відзначений жоло річка.

На призначенім пляцу відсьпівано „Інтернаціонал“ і „Марсельезу“, а потім забрала слово тов. Софія Мушкет і в довгій промові приставила робітникам день 1-го мая, чому мають робітники той день святкувати. По промові грала музика, були сьпіви і деклямації; провадив усім тим т. К. Косован. Потому діти-школярі, хлопчики і дівчатка, сьпівали і деклямували. Їх надгородили: більших, князика, менших, ляльками і шкільними річима. Ті діточі надгороди коштували \$5.00, на котрі самі члени оподаткували себе, кільки хто міг дати, а решта доклали з відділової каси. Слідучі товариші жертвували по пару центів на дарунки дітям в спомин Першемайского Сьвята. По 50ц. Вестер Кучурян, Володимир Дідух, Іван Дідух; по 30ц. Стефан Лазарюк; по 25 К. Косован, Митро Кейван, М. Віктор, Киріло Балагур, Василь Лазарюк, Павіца Лазарюк, Олекса Білик, Анна Білик, Настя Білик, Марія Кучурян; Іван Паламарюк 20.

Всім Товаришам і Товаришкам складаємо щіру подяку за їх датки і труд.

Най шче Інтернаціонал
Ваш за соціалізм Кость Косован.

Свято 1-го мая у Веланд, Онт.

Віче почав т. Помейчук і завізав на першого бесідника т. Сорочу, котрий в своїй промові пояснив значіне 1-го мая і завізав робітництво гуртуватись в ряди У. С. Д. П. Присутні вкрали його промову грімкими оплесками. По ному говорив т. Сьвідерський в польській мові котрого спровадив наш відділ спеціально в Торонто для польських робітників. Але польських товаришів було на вічу не багато, решту десь поприславлював польський ксьондз ружанцями. Промова т. Сьвідерського була захоплююча, і слухачі наділяли його рясними оплесками. Далі були деклямації: т. Загрейчук — „Камеярі“, т. Вітоник — „Перший май“, т. Шашка — „Вічний Революціонер“, т-ка Марія Федорович, — „Днесь сьвято твоє, люду робочий“. Деклямація товаришки М. Федорович зробила величєвє вразіє на слухачів. Треба зазначити, що т-ка М. Федорович бере живу участь в усіх робітничих зборах.

Віче закінчилось о 7-мій годині вечером і люди розійшлись при сьпіві революційних пісєнь та окликів: „Хай живе У. С. Д. П.“ „Хай живе соціална революція!“

П. Шашка.

3 партійного жита.

Fernie, B.C.

Товариство „Воля“ у Феррі В. К. за минулих шість місяців відтримало 13 пропагандових мітінгів, 6 бієнсових а 4 надзвичайних. Членів залежних з вкладками є 18. Членів, що побирають зелені штемплі є 3.	
Приходу за шість місяців було	\$73.40
Розходу	\$66.80
В касі осталоє	\$6.60

Книжок мало товариство 124, з тих кілька вже зничилось.

Часописий англійських і українських робітничих має тов. пренумерованих 6.

В товаристві учать сьвідомійші товариші малосьвідомих читати і писати, як української, так і англійської мови, де учають богато на науку.

На рік 1915 вибрано до заряду тов. отсах товаришів:

1. Організатор тов. К. Звіднський.
2. Організатор Coal Creek, тов. І. Николайчук.
3. Секр. фінансовий: тов. І. Вортняк.
4. Секр. протокол. тов. Ю. Відняк.
5. Касієр тов. Н. Коплес.
6. Вібілотекар тов. В. Теленко.
7. Контрольори т. т. І. Маркєвич і І. Гаврєлюк.
8. Господ. т. Т. Шлемко.

Сподіємось, що новий уряд поведе роботу добре у товаристві і також звиваємо, щоб члени не опускались на самий уряд, щоб він сам працював, але щоб кождий старав ся працювати для добра товариства і таким способом лише зможемо гарно жити і другим людям показати дорогу до кращого жита.

Ваш в борбі за соціалізм Ю. Відняк.

Торонто, Онт. Тов. Ст. Васкан, з Торонто, подає, що з нагоди відкриття прапору, торонтоський відділ У. С. Д. П. відбув величаву урочистість, в котрій взяли участь і товариші інших відділів. По відкритю пропора слідували деклямації і палкі промови. Торонтоці будуть довго пам'ятати той день великого одушевлення.

Лашін-Лакс, Квебек.

Заходами місцевого відділу У. С. Д. П. було скликане і відбулось 25 квітня передмайнове віче, на котрім предсідателював т. Паламарюк; промовляли т.т. Корж та Зубрицький, розяснюючи вібі, анім значіне першемайського сьвята та заохочуючи усіх вібраних звайти в нім живу участь. По відсьпіванню революційних пісєнь ушли з одушевленем розійшлись домів, готові на 1-го мая стати в червоні ряди соціалістичного походу.

Словник до читання „Комуністичного Маніфєсту.“

„Майстерня патріархального майстра.“ За феудалізму в містах існував „цеховий устрій.“ Сей устрій власть ся найдовше затримав ся в Галичині, хоч уже трохи відмінений під натиском нового часу. Середньовічні майстри організовувались в цехи, щоб таким робом не допускати розвою робітничої кляси. Звичайно в цеховий майстерні був один майстер і один або декількох, але не кільканадцять учеників. Цеховий ученик мав довгі роки вчитись, аж поки цех не давав йому права стати самому майстром і розпочати власну майстерню. Капіталізм свацував цехове право і на місце дрібних майстерень, запровадив величєвні фабрики, часом в десятках тисяч робітників.

ДЕСПОТИЗМ, влада необмежаного владика.

„Випихаєть ся праця чоловіків працею жінок“, за цехового права жінок як робітниць до майстерень не допускали. Капіталізм, зробивши роботу коле машин дужє звичайною, став уживати, як робітничу силу, жінок і дітей. А завдяки тому, що жінки, заточені віками, мало були здібні до організації, капіталізм вивискує їх гірше як чоловіків, даючи злиденну платню. І коли ми тепер гляємо на Америку, то бачимо що сьвіт перевернувся са дороги ногами. Хлопці сидять без роботи в той час, як жінки і діти роблять хлопську роботу за пачу платню.

„Інші частини буржуазії“. Верхом буржуазної кляси є шар капіталістів, котрі ділять ся на три головних верстви: фабриканти, банкері, та обшарники, але попри тих ще є підверсти як владетелі каменів, крамарі, владетелі кораблів, лихварі і т. д. Знов іде верства слуг капіталізму; адвокати, доктори, попи, офіцери, професори і т. д. Се більш менш забезпечені люде і їхній сьвітгогляд годеть ся в капіталістичним системою. Але бувають випадки, що люде в тих „свобідних професій“ переходять в ряди соціалістичної партії.

РАНТБЪ, рентівник.

ГРУПИ НАСЕЛЕНЯ, верстви людности.

„З початку борять ся робітники...“ Прочитайте „Жерміналь“, — Золя, „Ткачі“, Гауптмана.

За часу переходу від дрібної майстерні до великих фабрик а машинами вісторії людства відбули ся великі і часом вриваві розрухи робітників.

Бачучи, як машина виклає людей тисячами з роботи, бачучи як дрібний майстер не годен сконкурувати великої фабрики, робітництво видалоє на машини вищию іх, нищило склади з виробленим в них машинами товаром. Послдіні розрухи проти машин ми бачимо в нас на Україні за сего таки XX столітя, де народ нищив опроважені дітчима косарка та жниварки.

Але уряд ставав в обороні капіталістів і силою війска боронив капіталістичне добро.

Соціалісти вчать нарід не розвивати машинерію, але зрєбити її власностей підприємств.

Не вертатись до цехового і панцивняного устрою, а переступити чероз капіталізм і запровадати соціалістичний порядок.

„Пролетарі борять ся в ворогами своїх ворогів;“

Суспільність розвиваєть ся поволя, як і всія інші річи в природі. Як з жолудя не може за одну хвилину вирости величєвний дуб, так і суспільність не може скокати відразу в паньщину в соціалізм. Людетво мусить приготувати собі соціалістичний устрій через капіталізм. Мусить зничити рештки паньщину, як монархів, аристокрацію, дрібє міщанство, роспуєтити селян з сел на фарми (хутори), вібрати мільонову армію робітників коло фабрик, зрєбити усе жите більности людства незабезпеченим і тим самим поставити перед робочою клясою ділему: жати чи гинуть? коли жати, то касувати капіталізм, а за правдужувати соціалізм.

І от в сїм вєроті капіталізму бере участь робітнича кляса, помагає буржуазії, то владити французької абсолютизм (1789 р.) в полках Наполеона рновсити на жакі ілаха своїх багєвєтах демократизм по цілій Європі; то тепєр в європейській війні рєбєває рештки феудальної загороди (мілітаризм і деспотизм), щоб дати проклятому капіталізму доврости як найскорше до свого кінця; помочи йому вирости, потім рєбвити ту шкаралущу, і як молодий птах, зрєдитись на новий сьвіт.

„Спілка проти буржуазії“; юні, організації робітників з побільшенє платні поменьшенє годин праці.

„Національна клясова боротьба“. Підкляси,

словом „національна“ тут треба розуміти „державна“, себто робітнича кляса рєспочинає боротьбу одностойно в цілій державі.

НАЦІЯ, народ.

„Кожда клясова боротьба є боротьба політична“. Сей виваз запам'ятайте найдужє, бо є буржуазні соціалісти, або соціалісти не маркєсти, котрі кажуть, що юнійна боротьба (економічна) боротьба не є боротьба політична, що робітникам не треба боротись економічно. Так приміром каже Socialist Party of Canada.

Карль Маркс каже, що воляка клясова боротьба є в той же час політична боротьба. Страйки, бойжоти різні по своїй силі і значіно виборчим кампаніям і навіть збройним повстаням, коли все те зрєбленє у відповідний час. Уся та боротьба провадить до осьвідомлення робітничої кляси, до її організації, а через те в загальнім рахунку, до увільнення від капіталістичної неволі.

„Конкуренція по між самими робітниками“... Часом робітник відчуває, що другий робітник є йому ворогом, є на перешкоді. Безробітний хоче видєрти роботу у роблячого, а роблячий ненавидить того, що під него підкопуєть ся. Часто робітники в роботі шкодять один одному, брємущи перед басами, тощо. Сєбєи розвивають часом цілі робітничі організації. Але капіталістичне пєкло понові надаєє робітництво єдности, і робітник єднаєє ся в свою партію і стає дивитись на другого робітника, як на свого товариша і члена своєї кляси.